

1.ชื่อผลงาน ผลการติดตามเยี่ยมบ้านผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา

2.ชื่อภาษาอังกฤษ Effects of a Home Health Care Program on Intellectual Disability People.

3.ชื่อทีม Home Health Care Team

4.ปีที่ดำเนินการ 2560

5.คำสำคัญ

การเยี่ยมบ้าน (Home Health Care)

ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา (Intellectual Disability People)

6.เป้าหมาย

1. ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสมจากผู้ปกครอง
2. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของผู้ปกครองให้สามารถดูแลผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาที่บ้านได้
3. ผู้ปกครองสามารถดูแลภาวะสุขภาพจิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

7.ความเป็นมา

Home Health Care Team ในบทบาทหน่วยบริการดูแลต่อเนื้อในชุมชน ได้ร่วมกับทีมเยี่ยมบ้าน ทบทวนโปรแกรมที่ให้บริการในปัจจุบันให้ครอบคลุม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาได้รับการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการทำหน้าที่ต่างๆได้สูงสุด รวมทั้งการช่วยแก้ไขปัญหาด้านอารมณ์ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถในสังคมได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวมีภาวะสุขภาพจิตดี

Home Health Care Team ได้ร่วมกันวิเคราะห์ โปรแกรมการเยี่ยมบ้าน ด้วยการทำ Gap Analysis ในภาพรวมด้วยการประชุมระดมสมองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานเยี่ยมบ้าน ได้ข้อสรุปว่าโปรแกรมการเยี่ยมบ้านผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา มีจุดเด่น คือ 1. มีนโยบายในการดูแลต่อเนื้ออย่างชัดเจน 2. มีสหวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญร่วมดูแลในรายที่มีความยุ่งยากซับซ้อน 3. มีการกำหนดหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการเยี่ยมบ้าน แต่อย่างไรก็ดียังมีจุดที่ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การดูแลต่อเนื้อในชุมชนมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1. เครื่องมือในการประเมินที่ครอบคลุม ตามแบบ Comprehensive Care 2. การวางแผนการดูแลยังไม่ครอบคลุมครบถ้วนตามแบบ Comprehensive care เน้นเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเป็นหลัก 3. ขาดการสื่อสารระหว่างทีมดูแลผู้ป่วยด้วยกัน 4. ขาดการเชื่อมโยงการทำงานและไม่ต่อเนื่อง 5. ไม่มีการเก็บข้อมูลตามระบบที่ชัดเจน เก็บเฉพาะจำนวนผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาที่ได้รับการเยี่ยมบ้านทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ 6. ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการทำหน้าที่ต่างๆได้สูงสุด ส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตของผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาและครอบครัว

เหตุผลและความจำเป็นต้องทำ CQI

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า จิรภัทร เปลื้องนุช (2545) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดูแลเด็ก ปัญญาอ่อนของผู้ดูแลในชุมชนเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ดูแลมีพฤติกรรมการดูแลเด็กปัญญาอ่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมการดูแลโดยทั่วไปและพฤติกรรมการดูแลตามภาวะ เบี่ยงเบนทางสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมการดูแลตามระยะพัฒนาการอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมากที่สุดคือ การสนับสนุนทางสังคม รองมาคือ ประสิทธิภาพการเลี้ยงดู เด็ก ความสามารถในการปฏิบัติปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็กและระดับการศึกษาของผู้ดูแล ซึ่งรวมกัน ทำนายพฤติกรรมการดูแลเด็กปัญญาอ่อนของผู้ดูแลได้ 60 เปอร์เซ็นต์

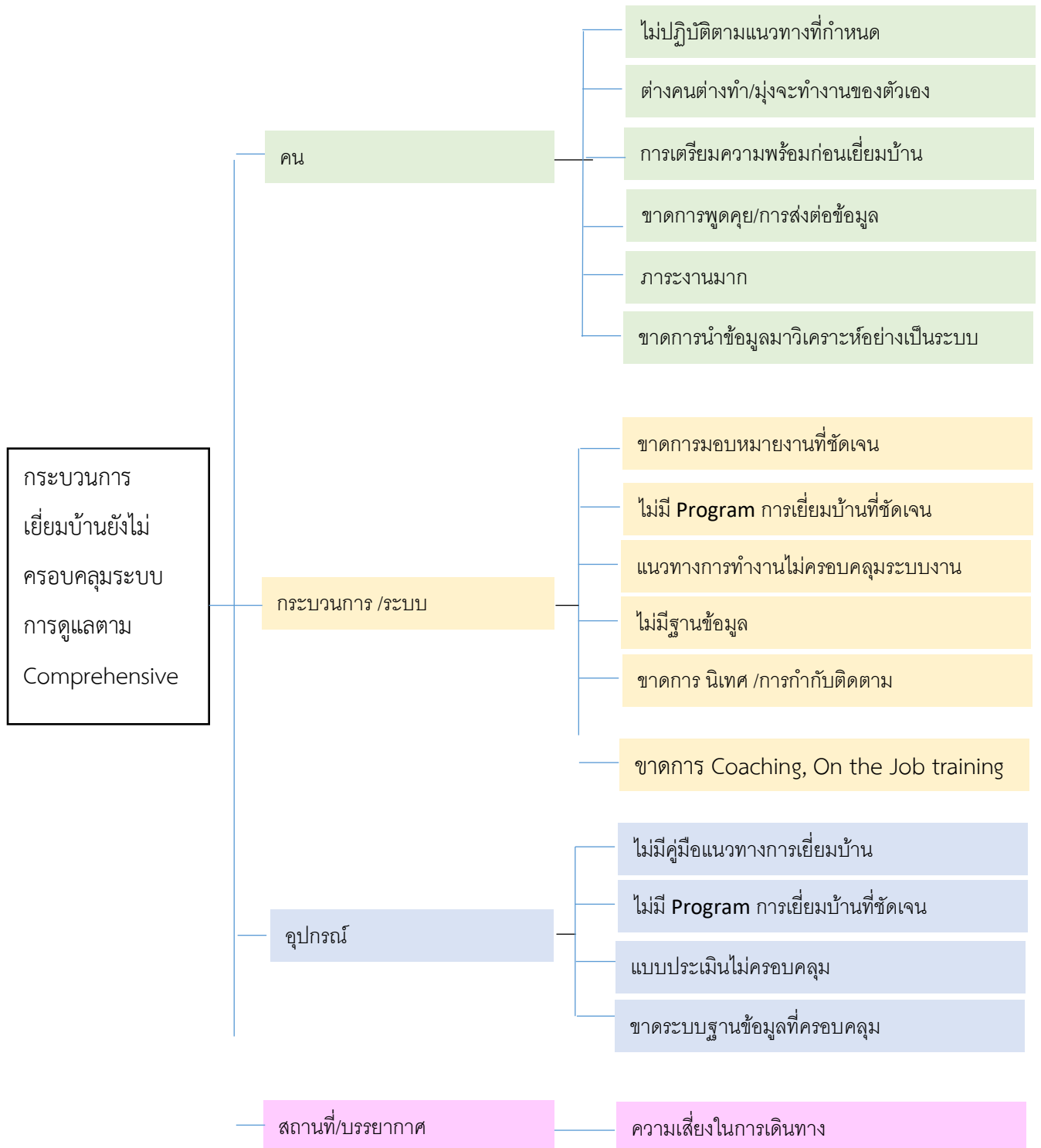
ผลงาน วิจัยของ แอนนา สุมะโน เมื่อ พ.ศ. 2550 พบว่า การช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวรับรู้โอกาสเสี่ยง ความรุนแรง ประโยชน์ อุปสรรคเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพขณะอยู่ที่บ้าน ร่วมกับการให้แรงสนับสนุนทางสังคมอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ผู้ป่วยวัณโรคปอดร่วมมือปฏิบัติตามแผนการดูแลสุขภาพดีขึ้น ผลงานวิจัยของ ราตรี มณีชิตย์ เมื่อ พ.ศ. 2550 ที่พบว่า การเยี่ยมบ้านอย่างมีแบบแผนของพยาบาลสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมในกลุ่มผู้ป่วยความดันโลหิตและผลงานวิจัยของมาลีจิตร ชัยเนตร เมื่อ พ.ศ. 2552 ศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้น เรื้อรัง หลังเยี่ยมบ้านดีกว่าก่อนได้รับการเยี่ยมบ้าน (อ้างอิงในการพยาบาลผู้ป่วยที่บ้าน : สำนักการพยาบาล)

จะเห็นได้ว่าการติดตามเยี่ยมบ้านเป็นการสนับสนุนให้ครอบครัวเข้าใจสภาวะความเจ็บป่วย และให้ความสนใจในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น

สถิติส่งเยี่ยมบ้าน / เยี่ยมโรงเรียน 3 ปีย้อนหลัง

งานบริการ	หน่วยนับ	ปี2557	ปี2558	ปี2559
เยี่ยมบ้าน	ราย	72	66	77
เยี่ยมโรงเรียน	ราย	3	12	24
รวม	ราย	75	78	101

สาเหตุของการเกิดปัญหาวิเคราะห์โดยใช้ Problem Tree

8.การแก้ปัญหา

การแก้ปัญหา	วิธีการแก้ไข	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	ตัวชี้วัดผลลัพธ์
คน	-กำหนดสมรรถนะ -พัฒนาองค์ความรู้ -Coaching, On the Job Training	- มกราคม 2560	-ผู้ปกครอง สามารถดูแล ผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและ สติปัญญาที่บ้าน	1. ร้อยละ 80 ของผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและสติปัญญาที่ส่ง เยี่ยมบ้านได้รับการเยี่ยมบ้าน 2. ร้อยละ 80 ของผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและสติปัญญาที่ได้รับ การเยี่ยมบ้านไม่กลับมา Re- admitted ภายใน 6 เดือน
กระบวนการ/ ระบบ	-คู่มือการปฏิบัติงาน -การมอบหมายงาน -การนิเทศ/การกำกับ ติดตาม	ธันวาคม 2559	-ผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและ สติปัญญา ได้รับ การพัฒนา ศักยภาพตาม ปัญหาและความ ต้องการ - ผู้ปกครองมี กระบวนการ จัดการกับ ความเครียดของ ตนเอง	1.ร้อยละ 80 ของ ผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและสติปัญญาที่ได้รับ การเยี่ยมบ้าน /โรงเรียน มีภาวะ สุขภาพอยู่ในเกณฑ์ปกติ 2.ร้อยละ 80 ของผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและสติปัญญาที่ได้รับ การส่งเข้าสู่ระบบการศึกษา สามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้ อย่างน้อย 1 ปีการศึกษา 3.ร้อยละ 80 ของปกครอง /ครู ผ่านเกณฑ์การประเมิน ความสามารถในการดูแลผู้ บกพร่องด้านพัฒนาการและ สติปัญญาตนเองได้ 4.ร้อยละ 60 ผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและสติปัญญามีผลการ ประเมินความสามารถในการดูแล ของผู้ปกครองอยู่ในเกณฑ์ที่ต้อง ส่งต่อเครือข่ายเพื่อดูแลต่อเนื่อง ได้รับการส่งต่อ 5. ร้อยละ 80 ของผู้ปกครองที่ไม่

				ผ่านเกณฑ์การประเมิน ความสามารถในการดูแล ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและ สติปัญญาที่บ้านผ่านเกณฑ์การ ประเมินหลังเข้าโปรแกรม
--	--	--	--	--

การแก้ปัญหา	วิธีการแก้ไข	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	ตัวชี้วัดผลลัพธ์
<u>อุปกรณ์/เครื่องมือ</u>	-คู่มือแนวทางการเยี่ยมบ้าน / โรงเรียนที่ครอบคลุม Comprehensive Care - โปรแกรมการดูแลต่อเนื่อง ตามหลัก Comprehensive Care -ฐานข้อมูลที่สามารถนำ วิเคราะห์และพัฒนาบริการ	ธันวาคม 2559 - มกราคม 2560 -มกราคม - สิงหาคม 2560	-ผู้บกพร่องด้าน พัฒนาการและ สติปัญญา ได้รับ การพัฒนา ศักยภาพตาม ปัญหาและความ ต้องการ	-ร้อยละ90 ของ ผู้ปกครอง / ครู ที่ ได้รับการเยี่ยมบ้าน/ เยี่ยมโรงเรียน มี ความพึงพอใจใน ระดับมาก-มากที่สุด - ฐานข้อมูล
<u>สถานที่/บรรยากาศ</u>	- ทำประกันอุบัติเหตุราย เดือนให้บุคลากร ทุกคน	- กรกฎาคม 2560 เป็นต้นไป	- บุคลากร ทุกคนได้รับ ความคุ้มครองใน การเดินทาง	- ร้อยละ 100 ของ บุคลากรมีความพึง พอใจในระดับมาก- มากที่สุด

ขั้นตอนการเยี่ยมบ้าน

ขั้นตอน	กิจกรรม
เตรียมการ	<ul style="list-style-type: none"> รับทราบประสานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาประวัติผู้ป่วยและครอบครัว เตรียมข้อมูลในการเยี่ยม เช่น การดูแลเฉพาะโรค พัฒนาการตามช่วงวัย

	<p>วัฒนธรรมครอบครัว /ชุมชน และปัจจัยเกื้อหนุนทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • นิตหมายการเยี่ยม • ประสานผู้เกี่ยวข้อง • เตรียมเครื่องมือและเอกสาร
ดำเนินการเยี่ยม	<p>ประเมินภาวะสุขภาพกาย พัฒนาการ สุขภาพจิต ของผู้ปกครองด้านพัฒนาการและสติปัญญา /ประเมินภาวะสุขภาพ และสุขภาพจิตของผู้ดูแลหลัก และผู้ดูแลรอง</p> <p>ให้ความรู้ เรื่องโรค การดูแล ในส่วนที่ พ้อง พร้อมทั้ง สอน / สาธิต การส่งเสริมพัฒนาการ และการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ปกครองด้านพัฒนาการ และสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้คำแนะนำ/คำปรึกษา ปัญหาสุขภาพจิต

ขั้นตอน	กิจกรรม
สรุปและวิเคราะห์ผล	<ul style="list-style-type: none"> • สรุปผลการเยี่ยม • วิเคราะห์ผลแบบประเมินติดตามผู้ปกครองและครู • วางแผนการเยี่ยมครั้งต่อไป/จำหน่าย • ส่งข้อมูลตอบกลับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • ประสานงานกับหน่วยบริการสาธารณสุขเพื่อส่งต่อ

เครื่องมือ

1. แบบส่งต่อเพื่อการเยี่ยมติดตามสุขภาพที่บ้าน
2. หนังสือแสดงความยินยอมเพื่อรับบริการดูแลสุขภาพที่บ้าน
3. แบบประเมินผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญา
4. แบบติดตามผู้ปกครอง/ผู้ดูแลในการดูแลผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาที่บ้าน
5. แบบติดตามครูในการดูแลผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาที่โรงเรียน
6. แบบประเมินภาวะสุขภาพจิต (ST5, 2Q, 9Q)
7. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการการเยี่ยมบ้าน/โรงเรียน
8. แบบบันทึกเวชระเบียนการรักษาผู้ป่วยนอก
9. แบบตอบกลับผลการเยี่ยมติดตามดูแลสุขภาพที่บ้าน
10. กราฟการเจริญเติบโต / BMI
11. แบบติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาจิตเวช (สถาบันราชานุกูล)

การแปรผล

ความสามารถในการดูแลผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา

ร้อยละ 91-100	ร้อยละ 81-90	น้อยกว่าร้อยละ 80
- จำหน่ายจากโปรแกรม	- ประสานและส่งต่อ ศบส./ หน่วยบริการสาธารณสุขใน พื้นที่	- ติดตามเยี่ยมต่อ

ข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังการแก้ปัญหา

ตัวแปรที่ศึกษา	เป้าหมาย	ข้อมูลก่อนการ แก้ปัญหา	ข้อมูลหลังการ แก้ปัญหา	เปรียบเทียบผล
ประเด็นที่ 1 โปรแกรมการเยี่ยม บ้าน	มีโปรแกรมการเยี่ยม บ้านที่ครอบคลุมหลัก Comprehensive care	โปรแกรมการเยี่ยม บ้านไม่ครอบคลุม ตามหลัก Comprehensive care	- โปรแกรมการ เยี่ยมบ้านที่ ครอบคลุมหลัก Comprehensive care -บุคลากรทีมเยี่ยม ปฏิบัติตาม แนวทางที่กำหนด -ผู้ปกครอง สามารถดูแลผู้ บกพร่องทาง พัฒนาการและ สติปัญญาได้ เหมาะสม	- มีโปรแกรมการ เยี่ยมบ้านที่ ครอบคลุมหลัก Comprehensive care สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ ได้ -ผู้ปกครองสามารถ ดูแลผู้ปกครอง สามารถดูแลผู้ บกพร่องทาง พัฒนาการและ สติปัญญาได้ ครอบคลุม ตาม หลัก Comprehensive care

สรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	จำนวน	ต้องเยี่ยมต่อเนื่อง (ผลการประเมินความสามารถในการดูแลอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องเยี่ยมต่อ)	ส่งต่อเครือข่าย	
			ในระบบสาธารณสุข	นอกระบบสาธารณสุข
เยี่ยมบ้าน	82	20	7	1
เยี่ยมโรงเรียน	14	7	-	-
รวมทั้งสิ้น	92	27	7	1

สถิติโรค 3ลำดับแรกที่เยี่ยมบ้าน

ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3
ID (55.56)	ASD (33.33)	DD (11.11)

9.บทเรียนที่ได้รับ

ในการพัฒนาศักยภาพผู้ปกครองเพื่อให้การดูแลผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ให้สอดคล้องตามบริบทของครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งส่งผลให้ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาสามารถพัฒนาได้ตามศักยภาพนั้น พยาบาลทีมดูแลต่อเนื่องในชุมชน ต้องอาศัยความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลป์หลายแขนง โดยเฉพาะกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ Comprehensive Care ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านการทำหน้าที่ ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ด้านการเปลี่ยนถ่าย และด้านบริบท นำมาบูรณาการร่วมกับประสบการณ์การดูแลผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาในชุมชน เพื่อพัฒนาให้เกิดรูปแบบการดูแลผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาในชุมชน

10.การนำผลงานไปใช้ประโยชน์

1. เป็นแนวทางในการเยี่ยมบ้านให้แก่บุคลากรในกลุ่มงาน
2. เป็นแหล่งศึกษาดูงานและฝึกงานของบุคลากรสาธารณสุข
3. ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาและผู้ปกครองสามารถดำรงชีวิตในชุมชนได้ตามบริบทของตนเอง

11.การติดต่อกับทีมงาน

นางวิยะดา เมภัสสกุล

กลุ่มงานดูแลต่อเนืองและวิกฤตสุขภาพจิต

โทรศัพท์ 0 2248 8900 ต่อ 70400

e-mail: continuingcare2560@gmail.com

12. คณะทำงาน

1. นางวิยะดา	เมธัสสกุล	หัวหน้าทีม
2. นายธีรพล	เชื้อสุข	สมาชิก
3. นางภาณุรัฐ	แก้วปรีดี	สมาชิก
4. นายเอกวิทย์	ปฏิสัมพันธ์กุล	สมาชิก